

του. Ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Καμράν Μιρζᾶς, ἡγεμὼν ἀδρανῆς καὶ κεχαλαρωμένος, διοικεῖ σήμερον τὸ Χεράτ, τὴν μόνην μείνανσαν εἰς αὐτὸν κληρονομίαν ἀπὸ τῆς εὐμεγέθους κράτης τῶν προπατόρων του.

Ὁ δὲ Δόστ Μοχαμέτ Χάν, ἀνεγείρας τὸ Καβούλ εἰς βασιλείαν, ἐκυβέρνηα ἀπολύτως καὶ ὡς αὐτεξούσιος ἡγεμὼν ἕως τῆς ἐσχάτης εἰσβολῆς τῶν Ἀγγλο-Ἰνδικῶν στρατευμάτων, τὰ ὁποῖα, καταδιώξαντα αὐτὸν ὡς πολέμιον τῆς Ἀγγλικῆς πολιτικῆς, ἀποκατέστησαν τὸν πολλὰ ἔτη ἐξωρισμένον, καὶ τῆς Ἀγγλίας ὑποτροφον ζήσαντα, Σάχ Σουδζάν.

ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν κηδεμονίαν διαιτώμενα τὰ μέρη ταῦτα τῆς παμμεγέθους Ἀσιατικῆς ἡπείρου, θέλουν εἰρηνοποιηθῆ, καὶ ἴσως ἀπαλλαγθῇ διαπαντὸς τῶν συνεχῶν περισπασμῶν, τῶν προσερχομένων ἐκ τῆς φιλαρχίας τῶν τυραννικῶν φυλάρχων, οἵτινες ἐμπόδιζον τὴν εὐπορίαν τοῦ τόπου, τὴν ἀνάπτυξιν τῶν γεωικῶν πηγῶν καὶ βιομηχανικῶν δυνάμεων, ἀπὸ τὰς ὁποίας πᾶς λαὸς ἔχει νὰ περιμένῃ τὴν ὑλικὴν καὶ ἡθικὴν του βελτίωσιν.

Η ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΤΩΝ ΜΑΝΙΑΚΩΝ.

Ἡ Βικέτρα (Bicêtre) εἶναι φρενοκομεῖον ἐν Παρισίοις· ὁ δὲ Πίνελ, ὁ πρωταγωνιστὴς εἰς τὸ ἐπόμενον κατόρθωμα τῆς φιλανθρωπίας, ἦτον ἱατρὸς ἀριστος.

Ὁ ΠΙΝΕΛ εἶχε πολλάκις ζητήσῃν ἄδειαν παρὰ τῆς Γαλλικῆς κυβερνήσεως νὰ λύσῃ τοὺς μανιακοὺς τῆς Βικέτρας, ἀλλὰ πάντοτε εἰς μάτην· πρὸς τὰ τέλη ὅμως τοῦ 1792 ὑπῆγεν ὁ ἴδιος εἰς τὰς ἀρχάς, καὶ μετὰ πολλῆς προθυμίας καὶ ζήλου ἐξέβηκε τὴν τερατώδη ἀτοπίαν τοῦ ἐν ἰσχύϊ συστήματος, καὶ παρεκάλεσε νὰ καταργηθῇ. “Ἐν ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ δημαρχείου, ὁ Κούδων, ἐνέδωκεν εἰς τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ Πίνελ, καὶ ἐσυμφώνησε νὰ ὑπάγῃ πρὸς ἐπίσκεψιν εἰς τὴν Βικέτραν. Φθάσας ἐκεῖ, ἐπρότεινεν ἐρωτήσεις τινὰς εἰς τοὺς σιδηροδεσμίους· ἀλλὰ τὸ ὑβριστικὸν τοῦ τρόπου των, αἱ ἄγριαι κραυγαὶ, καὶ ἡ κλαγγὴ τῶν ἀλύσεων εἰς τὰ ῥυπαρὰ καὶ ὑγρὰ ταμεῖα των, διήγειραν ἐν αὐτῷ φρίκην· ὤθεν, “Κάμε ὡς ἀγαπᾷς,” εἶπεν εἰς τὸν ἱατρὸν· “ἀλλὰ φοβοῦμαι ὅτι θέλεις γένει θυμὰ των.” Ὁ Πίνελ ἤρχισε πᾶσαν τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ πρό πολλοῦ ποδουμένου. Ἦσαν δὲ ὡς πεντήκοντα περὶ ὧν ἐστοχάζετο ὅτι ἡδύναντο ἀκινδύνως νὰ λυθῶσι, καὶ ἤρχισεν εὐθὺς ν’ ἀφαιρέσῃ τὰς ἀλύσεις δώδεκα ἐκ τούτων, ἀφοῦ ἔλαβε τὴν μόνην ταύτην προφύλαξιν, νὰ προετοιμάσῃ ἰσάριθμα δυνατὰ ἐσωκάρδια, μὲ μακρὰς χειρίδας, αἵτινες ἡμποροῦν νὰ δεθῶσιν ὀπισθεν ἐπὶ τῶν νώτων, χρεῖας τυχοῦσης.

Ὁ πρῶτος, ἐφ’ οὗ ἐμελλε νὰ κάμῃ τὴν δοκιμὴν, ἦτον Ἀγγλὸς πλοίαρχος, τὴν ἱστορίαν τοῦ ὁποίου οὐδεὶς ἔγνωρίζεν, ἐπειδὴ τεσσαράκοντα ἐνιαυτοὺς ἦτον ἤδη ἀλυσιδεμένος. Ἐλογίζετο δὲ εἰς τῶν ἀγριωτάτων· οἱ φύλακες ἐπλησίαζον εἰς αὐτὸν μετὰ προσοχῆς, ἐπειδὴ κατὰ τινὰ παροξυσμὸν μανίας κτυπήσας ἓνα μὲ τὴν

χειροπέδην του, ἀφῆκεν αὐτὸν εἰς τὸν τόπον. Ἦτο δὲ καὶ ἀλυσιδεμένος αὐστηρότερα τῶν ἐπιλοίπων. Ὁ Πίνελ ἐμβῆκεν εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ μόνου, καὶ ἀταράχως εἶπε πρὸς αὐτὸν, “Πλοίαρχε, θέλω διατάξῃ νὰ σοῦ ἀφαιρέσωσι τὰς ἀλύσεις, καὶ σὲ δώσῃ τὸ ἐλεύθερον νὰ περιπατῇς εἰς τὴν αὐλὴν, ἂν μὲ ὑποσχεθῇς ὅτι θέλεις διάγει καλῶς, χωρὶς νὰ βλάβῃς κανένα.” “Ναί, σὲ τὸ ὑπόσχομαι,” εἶπεν ὁ μανιακός· “ἀλλὰ μὲ περιγελάς, σεῖς ὅλοι μὲ φοβεῖσθε παραπολύ.” “Ἐγὼ ἐξ ὑπηρετίας,” ἀπεκρίθη ὁ Πίνελ, “προθύμους νὰ ἐκτελέσωσι τὰς διαταγὰς μου, χρεῖας τυχοῦσης. Πίστευσέ με λοιπὸν, ἐπὶ τῷ λόγῳ μου, ὅτι θέλω σὲ χαρίσει τὴν ἐλευθερίαν σου, ἂν φορέσῃς τὸ ἐσωκάρδιον τοῦτο.”

Ὁ μανιακὸς ὑπέκλινεν εὐχαρίστως, χωρὶς νὰ εἴπῃ λόγον· αἱ ἀλύσεις αὐτοῦ ἀφῆρέθησαν, καὶ οἱ φύλακες ἀπεσύρθησαν, ἀνεωγμένην ἀφήσαντες τὴν θύραν τοῦ ταμείου. Ἀνυψώθη δὲ πολλάκις ἀπὸ τὴν ἔδραν του, ἀλλ’ ἔπεσε πάλιν ἐπ’ αὐτῆς, διότι τόσον πολὺν χρόνον ἐκάθητο, ὥστε δὲν ἡμπορεῖ πλέον νὰ μεταχειρισθῇ τοὺς πόδας· εἰς ἐν τεταρτημόριον τῆς ὥρας ἐπέτυχεν νὰ βασταχθῇ ἐν ἰσορροπία, καὶ μὲ κλονούμενα βήματα ἐπλησίασεν εἰς τὴν θύραν τοῦ σκοτεινοῦ ταμείου του. Τὸ πρῶτον βλέμμα ἔρριψεν εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ μετ’ ἐνθουσιασμοῦ ἐξεφώνησε, “Πόσον ὠραῖος!” Κατὰ τὸ ἐπὶ λοιπὸν τῆς ἡμέρας ἐκινεῖτο ἀδιακόπως, ἀναβαίνων καὶ καταβαίνων τὴν κλίμακα, καὶ προσέρων συντόμους φράσεις, ἀγαλλιάσεως δηλωτικάς. Τὸ ἐσπέρας ἐπανῆλθεν αὐτοπροαιρέτως εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ, ὅπου κλινὴ καλὴ τέρρα τῆς συνήθους εἶχε προετοιμασθῇ, ἐκοιμήθη δὲ ἡσυχῶς. Εἰς τὸ διάστημα τῶν ἐφεξῆς δύο ἑτῶν, τὰ ὁποῖα διήγαγεν εἰς τὴν Βικέτραν, δὲν ὑπέφερον ὑποτροπὴν τινὰ τῶν προτέρων παροξυσμῶν του, ἀλλὰ μάλιστα καὶ κατέστη ὠφέλιμος, ἐνεργῶν εἰδός τι ἐξουσίας ἐπὶ τῶν φρενοβλαβῶν, τοὺς ὁποίους ἐκυβέρνηα κατὰ τὸ ἴδιον αὐτοῦ σύστημα.

Ἐπομένως ἐδοκίμασεν ὁ Πίνελ στρατιώτην Γάλλον, ὅστις ἐκ μεθύσου κατήντησε μανιακός· διότι, ἀφοῦ τὸ ποτὸν ἔκαμνεν αὐτὸν παράφορον, ἐγένετο ἐριστικὸς καὶ βίαιος, καὶ τόσω μᾶλλον ἐπικίνδυνος, καθόσον εἶχε μεγάλην σωματικὴν δύναμιν. Πολλάκις δὲ παρεκτρέπόμενος εἰς τοιαύτας ὑπερβολάς, εἶχεν ἀποβληθῇ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, καὶ μετ’ ὀλίγον ἡσώτευσεν τὰ ὀλίγα του χρήματα. Ἡ κατασχυνὴ καὶ ἡ ταλαιπωρία τόσον ἐξηχρεώσαν αὐτὸν, ὥστε ἀπώλεσε τὰς φρένας· εἰς δὲ τοὺς παροξυσμούς του, ἐνόμιζεν ἑαυτὸν στρατηγόν, καὶ ἐμάχετο κατὰ τῶν ὅσοι δὲν ἀνεγνώριζον τὴν ἀξίαν του. Μετὰ ἓνα τῶν μανιωδῶν τούτων ἀγῶνων, ἐφέρθη εἰς τὴν Βικέτραν, τὰ μέγιστα ἡρετισμένος. Δέκα ἐνιαυτοὺς ἦτον ἤδη ἀλυσίδετος, καὶ μετὰ προφυλάξεως μεγαλητέρας τῆς συνήθους, διότι πολλάκις εἶχε συντρίψει τὰς ἀλύσεις μόνον μὲ τὰς χεῖρας του. Μίαν φορὰν λυθείς, σφοδρῶς ἠπέλησεν ἄκτῳ φύλακα νὰ μὴν εἰσέλθωσιν εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ ἐκτός ἂν ἤθελον περάσειν ὑπὸ τὰ ἑαυτοῦ σκέλη, καὶ τινόντι

ἠνάγκασεν ἅπαντας νὰ ὑπακούσῃ τὴν ἀλλόκοτον ταύτην διαταγὴν. Ὁ Πίνελ ἐκ προτέρων ἐπισκέψεν ἐγνωρίζον ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶχε φύσει καλὴν προαίρεσιν, ἀλλὰ σφοδρῶς ἠρεθισμένην, καὶ τὸν ἐρεθισμόν τοῦτον ἡ σκληρὰ μεταχειρίσις δὲν ἀφῆκε ποτε νὰ μετριάσῃ· ὅθεν εἶχεν ὑποσχεθῇ νὰ βελτιώσῃ τὴν κατάστασιν του, καὶ μόνον ἡ ὑπόσχεσις αὕτη ἔκαμε τὸν δυστυχῆ γαληνιώτερον. Τώρα δ' ἀνήγγειλε πρὸς αὐτὸν ὅτι ἐμελλε νὰ ἐκβῇ πλέον ἀπὸ τὰς ἀλύσεις· καὶ πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι τὸν ἐνεπιστεύετο καὶ τὸν ἔκρινεν ἄξιον καλητέρας διαγωγῆς, συμπάρελαβεν αὐτὸν βοηθὸν ἐνῷ κατεγίνετο εἰς τὸ λύειν τοὺς μὴ ἔχοντας λογικὸν ὡς αὐτὸς, καὶ ὑπεσχέθη, ἂν διῆγε φρονίμως, νὰ τὸν λάβῃ εἰς τὴν ἰδίαν του ὑπηρεσίαν. Ἡ μεταβολὴ ἦτον αἰφνιδια καὶ ἐντελής. Μόλις ἀπελύθη, κ' ἐγένινεν ὑποχρεωτικὸς καὶ ἐπιμελέστατος, ἀκολουθῶν μὲ τὸν ὀφθαλμὸν πᾶν κίνημα τοῦ Πίνελ, καὶ ἐκτελῶν τὰς διαταγὰς αὐτοῦ μὲ ἴσῃν ἐπιτηδεύοντα καὶ προθυμίαν· ὠμιλοῦσε μὲ εὐμένειαν καὶ μὲ λόγον πρὸς τοὺς ἄλλους πάσχοντας, καὶ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐπιλοίπου ζωῆς του, ἦτον ὅλως ἀφωσιωμένος εἰς τὸν εὐεργέτην του. “Ποτὲ δὲν δύναμαι ν' ἀκούσω χωρὶς συγκίνησιν,” (λέγει ὁ υἱὸς τοῦ κυρίου Πίνελ, ἐκ τῶν ἀπομνημονευμάτων τοῦ ὁποίου ἐρανιζόμεθα ταῦτα,) “τὸ ὄνομα τοῦ ἀνθρώπου τούτου, ὅστις ὀλίγα ἔτη μετὰ τὸ εἰρημένον συμβᾶν συνεμερίζετο μετ' ἐμοῦ τὰ παίγνια τῆς νεαρᾶς ἡλικίας, καὶ πρὸς ὃν πάντοτε ζέλω τρέφειν εἰλικρινῇ ἀγάπην.”

Εἰς τὸ προτεχὲς ταμεῖον συγκαταῶκον τρεῖς Προῦσοι στρατιῶται, πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἀλυσιδεμένοι, ἀλλ' οὐδεὶς ἐγίνωσκε διατί. Ἐν γένει ἦσαν ἀτάραχοι καὶ ἀβλαβεῖς, τότε μόνον ἐμψυχούμενοι, ὅποτε συνδιελέγοντο εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν γλῶσσαν, ἥτις ἦτον ἀκατανόητος εἰς τοὺς περιστάτας. Ὁ μόνος πόδας αὐτῶν καὶ παραμυθία ἦτο νὰ συγκατοιχώσιν. Ὅτε εἶδον τὰς πρὸς ἀπάλυσιν αὐτῶν ἐτοιμασίας, ἐτρόμαξαν, νομίσαντες ὅτι σκοπὸν εἶχον οἱ φυλάκες νὰ ἐπιβάλωσι νέας τιμωρίας· διὸ καὶ βιαίως ἐναντιοῦντο ἐνῷ ἀφῆρουν τὰς ἀλύσεις των. Ἀπολυθέντες, δὲν ᾔθελον νὰ ἐξέλθωσι τῆς φυλακῆς, καὶ διέμενον εἰς τοὺς συνήθεις τόπους των. Εἴτε ἡ λύπη, εἴτε ἡ παραφροσύνη, εἶχε καταστήσει αὐτοὺς ἀδιαφόρους εἰς τὴν ἐλευθερίαν.

Εἰς διάστημα ὀλίγων ἡμερῶν, ἔλυσεν ὁ Πίνελ πενήκοντα τρεῖς μανιακοὺς· μετὰ δ' αὐτῶν ἦσαν πάσης τάξεως καὶ πάσης χώρας ὑποκείμενα, — ἐργάται, ἔμποροι, στρατιῶται, νομικοὶ, κλπ. Ἡ ἔκβασις ὑπερέβη τὰς ἐλπίδας του. Ἡσυχία καὶ ἀρμονία διεδέχθησαν τὸν θόρυβον καὶ τὴν ἀταξίαν, καὶ ὁλόκληρος ἐν γένει ἡ διοίκησις τοῦ φρενοκομείου ἐνηργεῖτο ἔκτοτε μετὰ τοσαύτης τάξεως καὶ εὐμενείας, ὥστε καὶ οἱ ἀγριώτατοι τῶν μανιακῶν ἐγίναν μᾶλλον εὐάγωγοι. Φιλάνθρωποι ἰατροὶ εἰς πᾶν μέρος τοῦ πολιτισμένου κόσμου, ταχύτερον ἢ βραδύτερον, ἀνευφύησαν τὴν πρᾶξιν ταύτην τοῦ Πίνελ, καὶ χιλιάδες παρημελημένων καὶ δεινοπαθόντων φρενοβλαβῶν ἔλαβον κατὰ συνέπειαν αὐτῆς συμπάθειαν καὶ περίθαλψιν.

ΠΕΡΙ ΓΕΝΕΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΔΟΥ ΤΩΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ.

ΟΤΕ τὸ 395 μ. Χρ. ἔτος ὁ Ἀλάρικος ἐπὶ κεφαλῇς τῶν ἤδη Χριστιανῶν Γότθων κατέσκαψε τὸν μυστικὸν σηκὸν τῆς Δήμητρος εἰς Ἐλευσίνα καὶ τὸν μεγαλοπρεπῆ τοῦ Διὸς ναὸν εἰς Ὀλυμπίαν, τὸ δὲ 476 ἔτος ὁ Ὀδόαχος, ἐκθρονίσας τὸν τελευταῖον τῆς Ῥώμης αὐτοκράτορα, Ῥωμύλον τὸν Αὐγούστουλον, ἐκάθισεν αὐτὸς ἐπὶ τοῦ θρόνου ἐκείνου· τότε ἐτελείωσεν ἡ λαμπρὰ ἐκείνη τῆς ἱστορίας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἐποχὴ, ἡ περιλαμβανούσα τὰς ἀρχάς, τὴν ἀκμὴν, καὶ τὴν πτώσιν τοῦ τε Ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ ἔθνους, ἦντινα κατ' ἐξοχὴν ὀνομάζομεν ἀρχαιοτῆτα. Βαθὺ σκότος ἀμαθείας καὶ βαρβαρότητος περιεκάλυψε πάλιν τὴν Εὐρώπην. Ἡ μὲν Λατινικὴ γλῶσσα, ἥς τινος ἡ διαφθορά πρὸ αἰώνων ἤδη εἶχεν ἀρχίσει, διαφθαρεῖσα παντελῶς διὰ τῆς ἐπιμιξίας τῶν βαρβάρων, μετεβλήθη εἰς τὴν Ἱταλικὴν καὶ εἰς ἄλλας Ῥωμαϊζούσας διαλέκτους (τὴν Ἰβηρικὴν, Λυσιτανὴν, Γαλλικὴν)· ἔμεινεν ὁμως ἐν χρήσει εἰς τὴν Δυτικὴν ἐκκλησίαν, εἰς τὰ συγγράμματα τῶν λογίων, εἰς τὴν νομοθεσίαν καὶ εἰς πάσας τὰς δημοσίας πράξεις τῆς δυτικῆς, μεσαίας, καὶ βορείου Εὐρώπης. Παρομοία δὲ ἐγένετο καὶ τῆς Ἑλληνικῆς φωνῆς ἡ εἰμαρμένη, ἡ δὲ διαφθορά αὐτῆς ἦτο μικρότερα· Ἀλλὰ πᾶσα ἡ τότε φιλολογία καὶ πολυμαθεία, τόσον ἐν τῇ Ἑλλάδι, ὅσον καὶ ἐν ταῖς Ῥωμαϊκαῖς χώραις, περιωρίζετο εἰς ἀτελῆ καὶ ἀδύαν τῆς παλαιᾶς διαλέκτου γνῶσιν· περὶ δὲ τῆς ἱστορίας, φιλοσοφίας, καὶ ἀρχαιολογίας τῶν παλαιῶν μόνις εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν λογίων ὑπῆρχον ἀσαφεῖς τινὲς καὶ ἀμυδραὶ ἰδέαι.

Μετὰ δὲ τὴν τῶν ἐπιστημῶν καλουμένην ἀναγέννησιν, ἥτις ἤρξατο μὲν εἰς τὴν Ἱταλίαν, ὠφελήθη δὲ καὶ προήχθη οὐκ ὀλίγον διὰ τῆς μετὰ τὴν ἄλυσιν τοῦ Βυζαντίου (29 Μαΐου 1453) ἐκεῖσε ἀφίξεως πολλῶν Ἑλλήνων γραμματικῶν, ἡ Εὐρώπη, διψῶσα μαθήσεως, καὶ ὡσὰν γοητευθεῖσα ὑπὸ τῶν νεοφανῶν εἰς αὐτὴν θησαυρῶν τῆς παλαιᾶς ποιήσεως, ἱστορίας, φιλοσοφίας, καὶ λοιπῶν ἐπιστημῶν, προάδευσεν γιγαντιαίως βήμασιν εἰς τὴν σπουδὴν καὶ γνῶσιν τῶν δύο γλωσσῶν καὶ τῶν ἐν αὐταῖς συγγραμμάτων. Οἱ φιλόλογοι, οὐκέτι ἀρκούμενοι εἰς μόνην τὴν λεξικὴν καὶ γραμματικὴν ἐξήγησιν τῶν συγγραφέων, ἐσπούδαζον νὰ ἐμβαθύνωσι καὶ εἰς τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα πράγματα, καὶ νὰ κατανοῶσιν αὐτά. Ἀπαντῶντες δ' εἰς τὰ βιβλία τῶν παλαιῶν καὶ ἰδέας καὶ ἔθιμα καὶ πράγματα πάντη διαφέροντα τῶν παρ' αὐτοῖς καθεστῶτων, καὶ βλέποντες ὅτι πρὸς κατάληψιν αὐτῶν δὲν ἐπῆρχον αἱ κατὰ μέρος ἐξηγήσεις καὶ διασαφήσεις, ὅσας εὗρισκον εἰς τοὺς σχολιαστάς καὶ λεξικογράφους ἢ εἰς ἄλλους συγγραφεῖς, ἐτόλπησαν ἐπὶ ἐκτενεστέρας ἐξιστορήσεις καὶ διατριβάς περὶ ἐκάστων τῶν τῆς ἀρχαιολογικῆς περιεργείας καὶ ἐρεῦνης ἀντικειμένων. Συνέλεγον δηλαδὴ, πολλάκις